

Izvještaj o radu Komisije za procjenu šteta od elementarnih nepogoda u periodu od juna 2022. do jula 2023. godine

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 26. maja 2023. godine, donijela Odluku o obrazovanju i sastavu Komisije za procjenu šteta od elementarnih nepogoda („Službeni list CG“ broj 59/22 od 03. juna 2022. godine).

Komisija radi u sljedećem sastavu:

- 1) Zoran Miljanić, ministar bez portfelja, predsjednik;
- 2) Sergej Sekulović, savjetnik predsjednika Vlade Crne Gore za unutrašnju politiku, član;
- 3) Miodrag Bešović, v.d. generalnog direktora Direktorata za zaštitu i spašavanje u Ministarstvu unutrašnjih poslova, član;
- 4) Miroslav Cimbaljević, direktor Direktorata za poljoprivredu u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, član;
- 5) Jasna Janjić, načelnica Direkcije za strukturne reforme i sektorske politike u Ministarstvu finansija, članica i
- 6) Željko Prelević, turistički inspektor u Upravi za inspekcijske poslove, član.

Sekretarka Komisije je Danijela Radulović, sekretarka Komisije za ekonomsku politiku i finansijski sistem u Generalnom sekretarijatu Vlade Crne Gore.

Odlukom o dopuni Odluke o obrazovanju i sastavu Komisije za procjenu šteta od elementarnih nepogoda („Službeni list CG“ broj 111/22 od 11. avgusta 2022. godine), za članicu Komisije imenovana je i Ana Rašović, šefica Kabineta predsjednika Vlade Crne Gore.

U izvještajnom periodu Komisija je održala 13 sjednica, na kojima su razmatrani zahtjevi dobijeni od opština i građana¹, a način rada i odlučivanja Komisije uređen je Poslovnikom o radu (broj 07-004-4757/2 od 28. septembra 2022. godine), koji je usvojen na drugoj sjednici.

Dinamika održavanja sjednica Komisije bila je, u najvećoj mjeri, uslovljena sredstvima kojima Komisija raspolaze, ali i brojem primljenih zahtjeva.

Pri tome, Komisiji su sukcesivno odobravana sredstva iz Tekuće budžetske rezerve², tako da je Komisija u posmatranom periodu raspolagala sa 1.700.000,00 eura (500.000,00 eura u 2022. i 1.200.000,00 eura u 2023. godini).

Postupajući po dobijenim zahtjevima, Komisija je vršila procjenu njihove opravdanosti (uzrok nastanka štete; opravdanost i validnost raspoložive dokumentacije; foto dokumentacija; procijenjena vrijednosti štete od strane opštinskih komisija za procjenu štete, ministarstava i drugih relevantnih institucija ili ovlašćenih procjenjivača). Za one predmete gdje je dokazano da su podnosioci zahtjeva

¹ Često su se dešavali slučajevi da neko fizičko lice neposredno dostavi zahtjev Komisiji a, po istom osnovu i za isto lice, i opštinska komisija. Ovakve situacije su zahtijevale uparivanje podataka, kako ne bi došlo do dvostrukе isplate naknade.

² Zaključci Vlade Crne Gore broj: 07-5555/2 od 9. septembra 2022. godine; broj: 07-011/23-635/2 od 10. februara 2023. godine; broj: 07-011/23-948/2 od 2. marta 2023. godine i broj: 07-011/23-2933/2 od 22. juna 2023. godine.

u potpunosti i nedvosmisleno pretrpjeli materijalnu štetu, Komisija je odobravala naknadu za djelimičnu sanaciju iste.

Iznos pojedinačne naknade štete Komisija je utvrđivala na osnovu kriterijuma definisanim u Poslovniku o radu Komisije. Na samom početku rada Komisije, visina pojedinačne naknade kretala se i do 30% od procijenjenog iznosa štete, ali kako se broj primljenih zahtjeva povećavao, tako je najveći iznos naknade limitiran na 20% procijenjene vrijednosti štete.

S tim u vezi, za štetu nastalu na poljoprivrednim gazdinstvima i poljoprivrednim proivođačima opredjeljivana je naknada u iznosu do 20%, za štetu pričinjenu na stambenim objektima i porodičnim imanjima i prilazima koji se nalaze na privatnim posjedima do 10 % procijenjene vrijednosti štete, a u slučajevima gdje je šteta pričinjena i na poljoprivrednim gazdinstvima i na objektima, opredijeljena naknada iznosila je do 15%.

Sumarno posmatrano, Komisija je u posmatranom periodu odobrila naknadu po osnovu 1625 zahtjeva. Međutim, naknada nije isplaćena po određenom broju zahtjeva zbog pogrešnog broja računa ili nedostavljanja istog. Odluke po ovim zahtjevima se pripremaju kontinuirano, odnosno po pribavljanju računa. Da bi se ove naknade isplatile neophodno je Komisiji obezbijediti dodatna sredstva.

Posmatrano po regionima /opština, najveći broj naknada je odobren je po zahtjevima iz opština Sjevernog (819), i Centralnog regiona (642), dok opštine iz Južnog regiona, osim nekoliko pojedinačnih slučajeva, nijesu dostavljale zahtjeve. Pri tome, najveći broj naknada je odobren za sljedeće opštine: Tuzi (275), Nikšić (168), Glavni grad Podgorica i Zeta (163), Kolašin (161), Rožaje (139), Gusinje (137), Bijelo Polje (143), a najmanji broj zahtjeva a, time, i odobrenih naknada je za Priestonicu Cetinje (2) i opštine Žabljak (3), Petnjicu (7) i Plužine(8).

Međutim, Komisiji je dostavljen i značajan broj zahtjeva sa nepotpunom dokumentacijom. Ovi predmeti se vraćaju na dopunu opštinskim komisijama ili podnosiocima zahtjeva iz svih opština, što u značajnoj mjeri otežava rad Komisiji i usporava proces donošenja odluka.

I pored navedenih problema, veliki broj donesenih odluka je i realizovan. S tim u vezi, u 2022. godini realizovano je oko 500 odluka za koje je opredijeljeno oko 450.000,00 eura, a do kraja jula 2023. godine realizovano je još 900 odluka i, po tom osnovu, utrošeno približno 1.170,000 eura. Jedan dio sredstava je rezervisan za realizaciju odluka u kojima su dati neispravni brojevi računa, a na raspolaganju Komisiji je svega oko 15.000,00 eura.

Pri tome, a imajući u vidu da je Opština Tuzi u posmatranom periodu bila jedna od najpogođenijih opština, samo za sanaciju pojedinačnih šteta u ovoj opštini izdvojeno je preko 500.000,00 eura.

Za jedan broj zahtjeva Komisija je ocijenila da nije nadležna, pa su ovi zahtjevi proslijeđeni nadležnim organima na postupanje, a jedan broj zahjeva je odbijen, jer po ocjeni Komisije nije postojala osnova, odnosno nije se radilo o slučajevima gdje šteta nije nastala zbog bilo kojeg oblika elementarne nepogode. Takođe, odbijeni su i zahtjevi za naknadu štete na motornim vozilima nastale uslijed grada.

Važno je istaći da su sve odluke Komisije donesene jednoglasno, kako u pogledu ocjene opravdanosti zahtjeva, tako i u pogledu iznosa odobrenih naknada.

Pored zahtjeva za naknadu štete za fizička lica, Komisiji za procjenu šteta od elementarnih nepogoda su dostavljeni i zahtjevi za naknadu štete na lokalnoj putnoj i komunalnoj infrastrukturi, koja je izazvana poplavama, od opština Andrijevica, Petnjica, Plav, Gusinje, Kolašin, Mojkovac, Bijelo Polje, Rožaje i Šavnik, a što je u skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore broj 07-333 od 26. januara 2023. godine.

S tim u vezi, a na zahtjev Komisije, Ministarstvo finansija je, aktom broj 07-004-425/23-577/2 od 13. marta 2023. godine, dalo mišljenje kojim se ističe da opštine samostalno obavljaju poslove lokalne samouprave koje su od neposrednog i zajedničkog interesa za stanovnike opštine i predlaže opštinama da ulože dodatne napore koristeći sve zakonske mogućnosti u cilju obezbjeđenja sredstava za pokriće troškova saniranja štete nastalih uslijed elementarnih nepogoda.

Međutim, s obzirom na činjenicu da se radi o nedovoljno razvijenim opštinama Sjevernog regiona, i da lokalne samouprave ne raspolažu sa dovoljno finansijskih sredstava, neophodno je koordinisanim aktivnostima Vlade Crne Gore, odnosno resornih ministarstava i navedenih opština učiniti dodatne napore u cilju sanacije nastale štete.

Imajući u vidu nevrijeme koje je pogodilo Crnu Goru u prvoj polovini ove godine, Komisiji je stigao značajan broj novih zahtjeva, ali i zahtjeva pojedinih opštinskih komisija.

S tim u vezi, opštinske komisije iz opština Plav, Kolašin, Bijelo Polje i Glavnog grada Podgorica dostavile su zahtjeve za naknadu štete Komisiji u iznosima od 116.085,00 eura (34 pojedinačna zahtjeva), 1.292.490,00 eura (318 pojedinačnih zahtjeva), 88.250,00 eura (13 pojedinačnih zahtjeva) i 217.867,00 eura (40 pojedinačnih zahtjeva), respektivno, ali Komisija nije postupala po navedenim zahtjevima, jer na raspolaganju nema sredstava.